

NADÁCIA DeDo

Solidarita s deťmi
z detských domovov

DISKRIMINÁCIA

Antidiskriminačný zákon

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE

IA MPSVR SR

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk | www.ia.gov.sk

TOLERANCIA

JE POZORUHODNÁ VLASTNOSŤ,
S KTOROU SA NENARODÍME,
ALE MUSÍME SA JEJ UČIŤ
CELÝ ŽIVOT.

ČO JE TO TOLERANCIA?

Tolerancia je znášanlivosť, základný princíp spolužitia a demokratického postoja voči každému, kto sa lísi farbou pleti, pôvodom, kultúrou, jazykom, zvykmi a tradíciami, názormi, spôsobom života. Je to odmietanie predsudkov vo všetkých oblastiach ľudského spolužitia. Mala by byť základom demokratického rozvoja.

Tolerancia súvisí so slobodou a autenticitou (hodnovernosťou) človeka. Východiskom tolerancie musí byť porozumenie, snaha pochopiť druhého, spoznať jeho kultúru, tradície, celý spôsob života. Čím viac niekoho chápeme, tým viac sme ho schopní tolerovať.

Napr. ak so svojimi susedmi veľmi nevychádzate (robíte si napriek, ste k sebe zlí až zákerní), nie je to prejav diskriminácie ale neterovania. Nakoľko ste v tomto vzťahu so svojimi susedmi rovní a žiadnen z vás nie je od toho druhého závislý, nemôžeme hovoriť o diskriminácii alebo len veľmi ťažko by sme v tomto hľadali znaky diskriminácie.

TRI ZÁKLADNÉ CHARAKTERISTIKY TOLERANCIE

1. Akceptácia odlišnosti

(kultúra, náboženské vyznanie, životný štýl,
uznanie rovnoprávnosti všetkých ľudí)

2. Otvorenosť mysele

(schopnosť meniť svoje názory, postoje
vo svetle nových argumentov)

3. Dialóg

(dohovoriť sa, uzatvárať kompromisy,
hľadať riešenia bez víťazov a porazených)

TOLERANCIA A INTOLERANCIA

Dve slová, ktoré sa nachádzajú na stupnici správania na úplne rozdielnych póloch.

Tolerancia

Intolerancia

INTOLERANCIA

≠

NESÚHLAS ALEBO KRITIKA

Intolerancia znamená aktívne kladenie prekážok tým, ktorí chcú vyjadriť svoj názor alebo praktický postoj odlišný od nášho. Tiež to klasifikujeme ako určitú formu vybočenia zo štandardov, zvykov a obyčajov. Môžu obsahovať prejavy neznášanlivosti, netolerancie až nadradenosťi. Takýto človek nie je schopný znášať sa s ľudmi a nerešpektuje názory iných. Radíme tu aj rigiditu (nekompromisnosť, nepružnosť, nepoddajnosť), uplatňovanie monológu namiesto dialógu, presadzovanie sa silou, boj, kde je jeden totálny víťaz a druhý porazený, stráca svoju ľudskú dôstojnosť a nemá šancu inak ako zase len silou zmeniť svoj stav.

**„Tolerancia nespočíva v tom,
že zdieláme názor niekoho iného,
ale v tom, že druhému poskytne-
me právo mať iný názor.“**

- Viktor Frankl -

**„Netreba sa báť tých, čo majú iný
názor, ale tých, čo iný názor majú,
ale sú príliš zbabelí na to, aby ho
vyslovili..“**

- Napoleon Bonaparte -

DISKRIMINÁCIA

**SKLOŇUJE V RÔZNYCH VÝZNAMOCH
ALEBO SITUÁCIÁCH A MNOHÍ SI MYSLIA
ALEBO SÚ PRIAM PRESVEDČENÍ,
ŽE DISKRIMINÁCIA JE TO ISTÉ
AKO NETOLEROVANIE.
NIE JE TO VŠAK CELKOM TAK.**

ČO JE TO DISKRIMINÁCIA?

Ústava SR v hlate 2 článku 12 ods. 2 sú definované základné práva a slobody, ktoré sa zaručujú na území SR všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo nezvýhodňovať.

TRI PODSKUPINY

Ak by sme sa na diskrimináciu pozreli v zmysle antidiskriminačného zákona mohli by sme ju rozdeliť do troch podskupín:

- 1. Priama diskriminácia**
- 2. Nepriama diskriminácia**
- 3. Obťažovanie a sexuálne obťažovanie**

KTO MÔŽE DISKRIMINOVAŤ?

Štát

Ľudia poskytujúci služby verejnosti

Zamestnávateľia

Kolegovia

Spolužiaci

Susedia

DÔVODY DISKRIMINÁCIE

Za diskrimináciu z dôvodu:

- a) pohlavia** sa považuje aj diskriminácia z dôvodu tehotenstva alebo materstva, ako aj diskriminácia z dôvodu pohlavnej alebo rodovej identifikácie,
- b) rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu** sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu,
- c) náboženského vyznania alebo viery** sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého náboženského vyznania alebo vieri a aj diskriminácia fyzickej osoby bez náboženského vyznania,
- d) zdravotného postihnutia** sa považuje aj diskriminácia z dôvodu predchádzajúceho zdravotného postihnutia alebo diskriminácia osoby, u ktorej by na základe vonkajších príznakov bolo možné predpokladať, že je osoba so zdravotným postihnutím.

FYZICKÁ OSOBA & PRÁVNICKÁ OSOBA

Tak ako fyzická osoba aj právnická osoba môže zažívať diskrimináciu na rôznej úrovni. Pri diskriminácii právnickej osoby ide skôr o nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania na základe niektorých diskriminačných dôvodov nie priamo voči právnickej osobe, ale na základe diskriminačných dôvodov voči fyzickým osobám, ktoré sú spájané s právnickou osobou na základe členstva, vlastníckych vzťahov (akcionári, členov jej orgánov), pracovnoprávnych vzťahov, alebo osôb konajúcich v jej mene alebo osôb, v mene ktorých koná táto právnická osoba.

ANTIDISKRIMINAČNÝ ZÁKON č. 365/2004 Z.z.

**O ROVNAKOM ZAOBCHÁDZANÍ V NIEKTORÝCH
OBLASTIACH A O OCHRANE PRED DISKRIMINÁ-
CIOU V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV)
V § 2 ODS. 1 DEFINUJE DISKRIMINÁCIU
NASLEDOVNE**

DEFINÍCIA DISKRIMINÁCIE

Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia. Ďalej popisuje, že pri dodržiavaní zásady rovnakého zaobchádzania je potrebné prihliadať aj na dobré mravy na účely rozšírenia ochrany pred diskrimináciou, spočíva aj v prijímaní opatrení na ochranu pred diskrimináciou.

PRIAMA DISKRIMINÁCIA

Konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnatelnej situácii.

NEPRIAMA DISKRIMINÁCIA

Navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou. Nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

FORMY DISKRIMINÁCIE

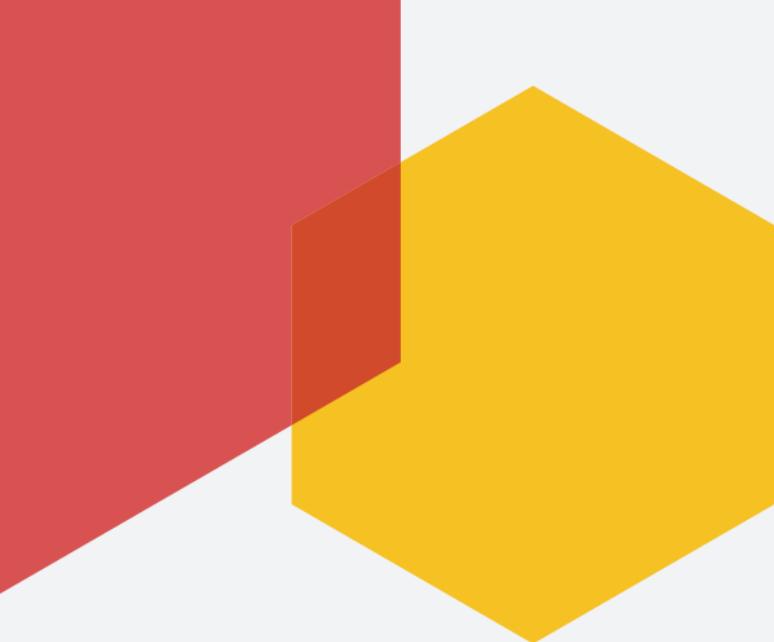
Diskrimináciu môžeme rozdeliť na:

- 1. Priama diskriminácia**
- 2. Nepriama diskriminácia**
- 3. Obťažovanie a sexuálne obťažovanie**
- 4. Neoprávnený postih**
- 5. Pokyn na diskrimináciu**
- 6. Nabádanie na diskrimináciu**

OBŤAŽOVANIE

Správanie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytvárániu zastrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctujúceho alebo urážajúceho prostredia a ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť zásah do slobody alebo ľudskej dôstojnosti. Ide o nežiadúce správanie, ktoré je namierené proti ľudskej dôstojnosti, cti, sebavedomiu alebo sebaúcte. Súčasne pritom musí byť splnená podmienka, že v jeho dôsledku dochádza alebo môže zájsť k zastrašeniu, zahanbeniu, pokoreniu, poniženiu alebo fyzickej osoby.

SEXUÁLNE OBŤAŽOVANIE

Verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie sexuálnej povahy, ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť narušenie dôstojnosti osoby a ktoré vytvára zastrašujúce, ponížujúce, zneuctujúce, nepriateľské alebo urážlivé prostredie.

POKYN NA DISKRIMINÁCIU

Môže byť na vertikálnej úrovni, a to zhora nadol. Dochádza k mocenskému zneužívaniu svojho postavenia nadriadeného/nadriadenej (Pokyn na diskrimináciu je konanie, ktoré spočíva v zneužití podriadenosti osoby na účel diskriminácie tretej osoby).

NABÁDANIE NA DISKRIMINÁCIU

Presviedčanie, utvrdzovanie alebo podnecovanie osoby na diskrimináciu tretej osoby. Tento spôsob upravuje vertikálnu úroveň, a to nielen z hora nadol, ale aj opačne. V neposlednom rade aj horizontálnu úroveň (navádzat sa môžu aj kolegovia/kolegyne na rovnakej úrovni).

LINKY A ODKAZY

Ombudsman | Verejný ochrancá práv
www.vop.gov.sk | podnet@vop.gov.sk

Centrum právnej pomoci | www.centrumpravnejpomoci.sk
info.ke@centrumpravnejpomoci.sk

V práci: Inšpektorát práce Košice
Masarykova 10, 041 01, Košice

Bezplatná protikorupčná telefonická linka:
0800 500 205 | ip.kosice@ke.ip.gov.sk

Diskriminácia v oblasti poskytovania tovarov a služieb
Inšpektorát SOI pre Košický kraj
Vrátna 3, P. O. BOX A-35, 040 65 Košice 1
Odbor výkonu dozoru | 055/729 07 05, 055/622 76 55

KONTAKT

NADÁCIA DeDO | Mlynská 26, Košice
bezplatné sociálne, právne poradenstvo
diskriminacia@nadaciadedo.sk | 055/7289702
www.diskriminacia.nadaciadedo.sk